

**Ministeren for fødevarer,
fiskeri og ligestilling**

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 30. april 2020

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestillings besvarelse af spørgsmål nr. 684 (MOF alm. del) stillet 5. marts 2020 efter ønske fra Zenia Stampe (RV).

Spørgsmål 684

Vil ministeren redegøre for de sidste to årtiers væsentligste lempelser i adgangen til at holde og udvide svinebrug, herunder lempelser i forhold til loft over 1) hvor meget jord man må eje, 2) hvor mange dyr man må have, 3) hvem der må eje, 4) krav om grønt bevis, 5) krav om bopælspligt, 6) krav til harmoniregnskab, 7) regler om gylletanke osv.

Svar

Der er over de sidste 20 år sket en række ændringer og tilpasninger i de regelsæt, der regulerer adgangen til at eje og udvide svinebrug i takt med ændringer i overordnet EU-regulering, politiske prioriteringer m.v. Især landbrugslovens og husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser er centrale i forhold til de 7 punkter i spørgsmålet, og de væsentligste relevante ændringer i disse regelsæt gennemgås nedenfor.

Punkterne 1) – 5) vedrører landbrugsloven.

1) hvor meget jord man må eje

Det blev i 2004 i landbrugsloven fastsat, at en landmand kunne være ejer eller medejer af et samlet areal på 400 ha (bestående af én eller flere landbrugsejendomme). Dog var denne arealgrænse ikke gældende, hvis landmanden blev ejer eller medejer af højst 4 landbrugsejendomme.

Hvis den enkelte landbrugsejendom skulle udvides og suppleres med jord, måtte ejendommens samlede areal efter sammenlægningen ikke overstige 200 ha.

400 ha grænsen og begrænsningerne i antal ejendomme blev afskaffet med ændring af landbrugsloven pr. 1. april 2010. 200 ha grænsen for suppleringer for den enkelte ejendom blev ophævet i 2012. Der er herefter ikke begrænsninger i antallet af landbrugsejendomme, eller i størrelsen af arealer, som en person, personkreds eller virksomhed må eje.

2) hvor mange dyr man må have

I landbrugsloven var der frem til 2010 dels regler om maksimal størrelse af husdyrhold, og dels et arealkrav, som regulerede, hvor meget areal en bedrift med husdyrhold skulle råde over i forhold til antal dyreenheder, herunder krav om, at en bedrift skulle eje en vis procentdel af det beregnede harmoniareal (udbringningsareal) alt efter bedriftens størrelse.

I perioden 2004 til 2010 var der fastsat en maksimal grænse på 500 DE (dyreenheder) på hver enkelt produktionsenhed og en maksimal grænse på 750 DE pr. bedrift (den samlede økonomiske enhed), dog med dispensationsmuligheder for større bedrifter.

Arealkravet blev lempet i slutningen af 2006 og bortfaldt i 2008. Regler om husdyrhold i medfør af landbrugsloven blev ophævet med ændringen af loven i 2010.

3) Hvem der må eje

Landbrugsloven stillede fra 1. september 2004 følgende betingelser til nye ejere af landbrugsejendomme:

Ejendomme under 30 ha

- Krav om personlig bopælspligt, som skulle opfyldes i 8 år.

Ejendomme over 30 ha

- Krav om personlig bopælspligt, som skulle opfyldes i 8 år.
- Krav om egen drift, dvs. at ejendommen og dens jorder skulle drives for ejerens økonomiske risiko, hvilket fx betød, at ejendommen eller dele af den ikke kunne bortforpagtes før efter 8 år.
- Krav om jordbrugsuddannelse (grønt bevis eller tilsvarende).

For ejendom nr. 2 eller flere

- Max 10 km fra bopælsejendommen.

For selskaberhvervelser

- Ved selskaberhvervelser skulle der være en person med bestemmende indflydelse i selskabet. Denne person skulle opfylde de samme regler som ved personlig erhvervelse, herunder bopælspligten.

Fra juni 2007 blev det muligt at opfylde bopælspligten upersonligt for landbrugsejendomme under 30 ha. Dvs. at en anden person end ejeren kunne opfylde bopælspligten.

Med ændringen af landbrugsloven i 2010 blev bopælspligten fastholdt som den eneste betingelse for ejerskab, og bopælspligten blev nu gjort mulig at opfylde upersonligt, uanset størrelsen af landbrugsejendommen. Bopælspligten skal opfyldes i 10 år.

Med den ændringen af landbrugsloven i 2014 ophævedes reglerne om, at der ved selskaberhvervelser skulle være en person med bestemmende indflydelse i selskabet. Personer, personfællesskaber og virksomheder kan således eje landbrugsejendomme, hvis kravet om bopælspligt opfyldes.

4) krav om grønt bevis

Uddannelseskravet, også kaldet grønt bevis, gjaldt ved køb af landbrugsejendomme over 30 ha frem til 1. april 2010. Herefter blev det ophævet.

5) krav om bopælspligt

Landbrugsloven indeholder fortsat et krav om bopælspligt ved erhvervelse af en landbrugsejendom eller ved supplerende af en landbrugsejendom. Bopælskravet er som følge af lovændringerne, senest i 2010, gjort upersonligt, dvs. at en anden person end ejeren kan opfylde bopælspligten.

Punkt 6 – 7 vedrører husdyrgødningsbekendtgørelsen

6) krav til harmoniregnskab

Harmonireglerne implementerer nitratdirektivet og fastsætter, hvor meget kvælstof fra bl.a. husdyrgødning, der må udbringes på udbringningsarealet (harmoniarealet).

Harmonikravet findes i husdyrgødningsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning). I 2017 blev harmonikravet lempet, således at der nu må udbringes op til 170 kg kvælstof fra husdyrgødning og anden organisk gødning, som er nitratdirektivets absolutte grænse. Før 2017 måtte der maksimalt udbringes ca. 140 kg kvælstof fra husdyrgødning fra visse dyretyper fastsat som 1,4 dyreenheder (det såkaldte skærpede harmonikrav).

Det skærpede harmonikrav udgjorde også en indirekte begrænsning af fosfortildelingen, og derfor blev der med lempelsen indført en direkte regulering af udbringningen af fosfor i form af de såkaldte fosforlofter. Det afhænger herefter af husdyrgødningens indholdsmæssige forhold mellem kvælstof og fosfor, om det er fosforlofterne eller harmonikravet, der er begrænsende for mængden af husdyrgødning, der kan udbringes på udbringningsarealet.

I forhold til reglerne før 2017 betød lempelsen af harmonikravet og den samtidige indførelse af fosforlofterne og de besluttede niveauer af fosforlofter mellem dyretyper frem til 2022, at husdyrbrug med særligt slagtegrise fik mulighed for at udbringe mere husdyrgødning. Det betød for disse husdyrbrug et reduceret behov for at afsætte husdyrgødning til andre landbrug eller råde over udbringningsareal. Fosforlofterne skærpes dog løbende over en 8-årig indfasningsperiode. Fra sommeren 2020 og frem til 2022 er der således ikke længere en relativ fordel for husdyrgødning fra slagtesvin ift. andre husdyrgødningstyper. Fra 2022 og frem til 2025 er det alene den samlede skærpelse af det gennemsnitlige beskyttelsesniveau for udbringning af fosfor med husdyrgødning, der er vedtaget og ikke de individuelle niveauer af fosforlofter mellem dyretyper.

7) regler om gylletanke osv.

Beholdere for flydende husdyrgødning er siden 1986 blevet reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Mange af de gældende regler blev indført dengang. Bekendtgørelsen er løbende ændret, og reguleringen og de beskyttelsesniveauer, der gælder for gylletanke, er blevet skærpet løbende. Således blev der i 2006 indført krav om overdækning af alle nye beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning fra svin- eller pelsdyr. Desuden blev der i 2011 indført enkelte stramninger, der skærpede afstandskravene til vandmiljøet for beholdere med flydende husdyrgødning. Herudover indførtes krav om gyllealarmer m.v. i visse tilfælde med henblik på hurtig indsats og begrænsning af miljøkonsekvenserne i tilfælde af lækage og kollaps.